

[all together
hep beraber •
alle zusammen

ÊBERA LÎSTIKA HIŞÎ YA PIRZIMANÎ

NAVEROK

- Li Ser Projeyê | 5
- Lîstika Hişî ya Pirzimanî | 7
  - Çarçoveya Giştî û Armanca Lîstikê | 7
  - Agahîyên Serekî yên Derheqê Lîstikê da | 8
  - Çawa Dihê Lîstin? | 9
  - Hêmana Pirzimanîyê ya di Lîstikê da | 10
  - Kî û Kî Dikarin Lîstikê Bilîzin? | 10
- Lîstik û Çalakîyên Cihêreng | 11
  - Pêşnîyazên Giştî bo Perwerdekarên | 11
  - Lîstik 1 | 13
  - Lîstik 2 | 17
  - Lîstik 3 | 19
  - Lîstik 4 | 21
  - Lîstik 5 | 23
  - Pêşnîyazên Min yên Lîstikê | 25-26
- Kunye | 27

Piştgir û Birêvebirên Projeyê

Projeya HEP BERABERÊ (HEMÛ PÊK VE – BI HEV RA), bi hevkarîya Anadolu Kùltür û Landesweiten Koordinierungsstelle Kommunale Integrationszentrenê (LaKI) û piştgirîya Stiftung Mercatorê, di navbera salên 2017-2019an da pêk hatîye.

● LÌ SER PROJEYÊ

ÎNÎSİYATÎFA HEVKARÎYA ELMANYA-TIRKÎYEYÊ DI WARÊ PIŞTIGIRÎYA PENABERAN DA
ALL TOGETHER / HEP BERABER / ALLE ZUSAMMEN / HEMÛ PÊK VE

Înîsîyatîfa me li Tirkîye û Elmanyayê bi wê armancê derketîye holê ku bikare pêk ve bifikire li ser rêbazên kartêker yê avakirina civakîbûnêka giştgir û wasiteyên pratîk yê alternatîf yê bi lihevkirina civakî ra guncandî dabîn bike li hemû warên ku zarok û ciwanên penaber û ne-penaber, yê xwedî rabihurîyên cuda yê sosyo-kultûrî, -bi taybetî li dibistanan- pêk ve lê dijîn.

Bi hêza ku me ji hevkarîya nêzik ya Tirkîye û Elmanyayê ya xwedî rabihurîyeka kevin di vê mijarê da û ji fehma wan ya ji-hev-fêrbûnê werhirtîye, me bi du pirsên hevpar yê serekî da rêyê:

1. Ji bo em zarokên xwedî rabihurîyeka penaberî bi lez tev li jiyana civakî û perwerdeyî bikin û wan teşwîq bikin ku bibin beşdarên aktîftir, em dikarin çî cure materyalên fêrbûnê yê giştgir yê li gor pêdivîyên berbiçav yê meydana bi pêş ve bixin?
2. Ji bo ku lihevkirina civakî wek qonaxeka dualî saz bibe û tevarî lê bihê kirin, em çawa dikarin pêk ve naverokên xwedî navendeka kultûrî û hûnerî çêbikin ku armanca wan bikaranîna hevbeş ya hemû zarok û ciwanan be.

Di nav qonaxa du salan da, me zêdetirî 40 pisporî ji du welatan anîn cem hev û li ser van pirsîyaran em HEMÛ PÊK VE fikirîn.

Beşdarên Me yê Projeyê

Projeyê, komeka esasî ya xwedî gelek perwerdekar û aktorên civaka sîvîl çêkir û li derdora vê peywendîyeka xurt û berfireh danî. Perwerdeker, pisporên xizmeta civakî, mamosta, akademîsyen, pisporên perwerdeya ne-formel, psîkolog, perwerdekarên dramaya afirîner, pedagogên muzeyê, terapîstên hûnerê, muzîsyen û lêkolêr yê ji Tirkîye û Elmanyayê hatin cem hev.

Komên Me yê Xebatê

Bi wesîleya ciwanên me yê di çarçoveya projeyê da, beşdarên me derfet peyda kirin ku mînakên baş yê di warê xwe da nişanî hev bidin, pêk ve

çavderiyê bikin li ziyaretên meydana yên cuda û ji hevûdin fêr bibin. Li gor warên pisporî û eleqeyê, 6 komên xebatê yên tematîk peyda bûn. Van komên xebatê fikirên xwedî navendeka perwerdeya kultûrî û pêşniyazên çareserîya hevpar bi pêş da birin ku piştgirîya “pêk ve jîyan”ê xala serekî bû. Wan ev fikirên hevpar yên bikaranîna aktîf ya îfadeya hûnerî wekî muzîk, hûnerên performansê, resim, peyker, listik, dramaya afirîner, edebiyat, dansê, tevî miqatebûna li pêdiviyên babetên cuda, veguherandin berhemên şênber, amûrên perwerdeya alternatîf.

Berhemên Projeya Me

Berhemên ku piştî projeya HEMÛ PÊK VE JÛYANê derketine holê,

- nêzîktêdaneka rêxweşker bo fêrbûna giştî qebûl dike û armanca wê tevlêkirina hemû zarokên penaber û ne-penaber e.
- alîkarî dike ku pirzimanî û cihêrengîya kultûrî wekî nirx û zengîniyekê bihê qebûlkin û balê dikêşe ser hêza “perwerdeya ne-formel” ya di warî da.
- wasiteyên fêrbûna bi listikan destekkirî, yên afirîneriyê, yên bihêzkirina qabiliyetên îfadeya şexsî û kolektîf û yên fêrbûna bi hemsalan destekkirî pêşkêş dike, bi vê wesîleyê kultûra pêk ve jîyanê di nav zarok û ciwanan da xurt dike.
- bixwebawerîya zarokên xwedî jîyaneka penaberî û koçberî xurt dike, nahêle ku di pêvajoya hînbûna derdora nû ya jîyanê ra ji mîrateyên xwe yên kultûrî biqetin, û tevî parastina peywendiyên bi mîrateyê ra, qadên nû vedike ji bo sazîkirina peywendiyên nû.
- piştgirî dike ku zarok hem zimanên xwe yên malbatê hem jî zimanê civaka têda fêr bibin; gava ku vê dike, nêzîktêdanên nûxwaz yên perwerdeyê bi kar diine bi rêya kultûr, hûner û listikê.

Her komeka xebatê berhemeka hazir bo pratîka li meydana pêk anî ku dibin mînak ji van prensîban ra. Berhemek jî ev kitêboka **LÎSTIKA HIŞÎ YA PIRZIMANÎ** ye ku niha di destê we da ye.

Hûn dikarin di ser navnîşana www.hep-beraber.org ra bigihîjin hemû berhemên projeyê.

● LÎSTIKA HIŞÎ YA PIRZIMANÎ

ÇARÇOVEYA GIŞTÎ Û ARMANCA LÎSTIKÊ

Qebûlkirina zarokan ya melzemeyên perwerdehîyê û çalakîyên di warên cuda yê fêrbûnê da ji bo wan hatî pêşkêşkirin û xwe-wekhevîgirtina wan bi van melzemeyan ra, xala herî girîng e ji bo fêrbûneka xurt. Xwe-wekhevîgirtina bi melzemeyan ra, hêsankerîyeka mezin e di baldarbûn, eleqeya li ser melzemeyan û xwe-îfadekirina zarokan da. Wasîteyeka herî girîng ya pêkan jî, da ku her zarokek bikare alîyekî xwe di naveroka perwerdehîyê da bibîne, berçavkirina zimanên malbatî yê wê koma fêrbûnê ye di nav wê melzemeya perwerdehîyê da. Ev, hem dihêle melzemeya perwerdehîyê giştîgir be hem jî dibe alîkar hîyerarşîya fêrbûna sedem-zimanî bihê têkbin.

Koma Fêrbûna Pirzimanî ya girêdayî *Înîsîyatîfa Hevkarîya Elmanya-Tirkîyeyê di Warê Piştgirîya Penaberan* da, bi wê xeyalê daye rêyê ku tevkarîyê bike li tecribekirina cihêrengîya kultûrî û zimanî di listikên zarokan da, li berbiçavbûn, qebûl û fehmkirina pirzimanîyê di civakê da. Li ser vê xetê, çêkirina listikeka weha daye ber xwe ku dê zimanên cuda yê malbatî yê di civakê da berçav bike û bigire nav xwe û dê di qada fêrbûnê da cih bide cihêrengîyan; wekî format jî formata listika hişî ya girêdayî dîmenan bijartîye. Formata besît û nas ya listikê ji aliyê berdeyamî û qaîdeyan ve, dibe wesîle ku hem qadên bikaranînê berfireh bibe hem jî pirzimanî bi rêya listikê bigihîje komeka berfirehtir.

Listikê bala xwe daye tîmaya “Taxa Me” û bi dîmenên besît yê taxeka jirêzê û jîyana rojane hatîye çêkirin. Di sêwirandina dîmenan da, bi taybetî ji aliyê hêmanên sembolîk û kultûrî ve, hatîye dîqetkirin ku amaje bi cografyayeka dîyar neke.

Li ser kartan, peyvên zimanên cuda yê bergindî wê dîmenê hene. Listeya zimanên li ser kartan û di listikê da pêşkêşbûyî ji bo Elmanya û Tirkîyeyê hatîye cudakirin çunkî hebûna zimanên malbatî bi tarîxa koçberîyê ya wê civakê ra û bi pêvajoya wê ya tecribekirina koçberîya roja me ve peywendîdar e. Li ser vê esasê, pêşekî li wê ye ku zimanên cuda yê axêverên her du welatan bigire nav xwe û bibe alîkar bo pêdivîyên roja me.

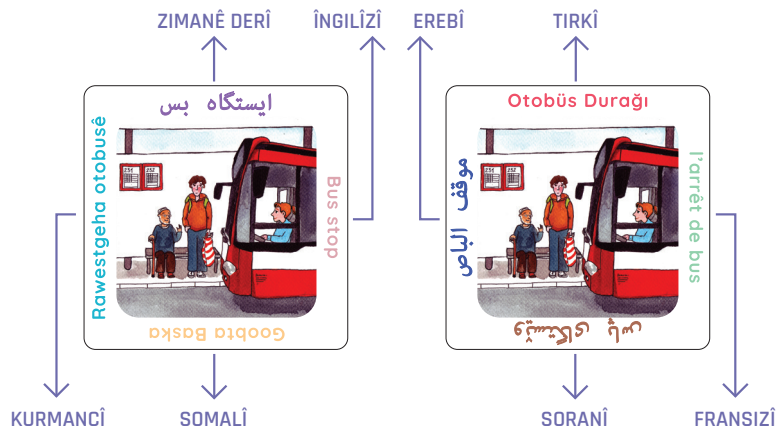
Ji bilî zimanên li ser kartan, da ku listik di xebitîna digel komên cuda yê hedefkirî da bi awayekî guncandî bibe alîkar li pêdivîyên listikê, etîketên peyvan yê zimanên cuda hatine sêwirandin. Ev etîketên han û Listeya Zimanan hem di qutîya listikê da ne hem jî di malpera projeyê da bi awayekî online mimkin e bihên bikaranîn.

Lîstika Hişî ya Pirzimanî;

- ji aliyê geşkirina baldariyê, kêfxweşkirinê, piştgirtina qabiliyetên zanistî, lihevçivandina listikvanên xwedî rabihuriyên cuda yên kultûrî û civakî û xurtkirina peywendîyên civakî ve, dibe alîkar li warê perwerdehiya giştî.
- piştgirî dike ku listikvan hay ji pirzimanîya derdora xwe hebin, hesas
- bin li cihêrengîya kultûrî, meraqdar bin li hember zimanên cuda û wan
- teşwîqî fêrbûna zimanan dike.

AGAHÎYÊN SEREKÎ DERHEQÊ LÎSTIKÊ DA

- Ev listika qutîyan ya wekî listikeka hişî ya pirzimanî hatiye sêwirandin, herî pêşî listikeka hevberkirina dîmenan e.
- Di listikê 25 cot, bi giştî 50 kart hene.
- Dîmeneka bi xêzdestê li nav her kartê hatiye çîbicîkirin. Di listikê da cotek (2 heb) heye ji her karteka xwedî heman dîmenê.
- Têmaya listikê “Taxa Me” ye. Dîmen ji jîyana rojane ya kolanan hatine bijartin û xwedî hêmanên besit in.
- Li ser her kartekê 4 zimanên cuda hene, lewma li ser her coteka kartan bi giştî 8 ziman hene.
- Zimanên li ser kartan; **tirkî, kurdî (sorani), erebî, fransizî, kurdî (kurmancî), somalî, inglizî û zimanê derî** ye.

Lîstik di nav her cure fealiyeta perwerdeker ya formel û ne-formel da, misaîd e bo bikaranîna li atolyeyên zarok û ciwanan, li çalakîyên hevpar yên dê-bav-zarokan, li malê û dibistanê.

Di qutîya listikê da, li ser ETÎKETÊN ZIMANAN yên zeliqok, 14 zimanên dîtir jî hatine pêşkêşkirin. Ev etîket bi wê armancê hatine amadekirin: Heger di listikê da hewcehî bi bikaranîna zimanên cuda çêbû, hingê dê li ser kartan bihên zeliqandin û listik li gor pêdiviyê bihê guncandin. Etîketên vala yên zimanan jî ji bo wê yekê hatine çêkirin: Gava daxwaz hebe ku hejmara zimanan ya li ser kartan bihê kêmkirin yan jî gava hewcehî bi zimanekî derveyê etîketên zimanan çêbû.

- Di qutîya listikê da TABLOYA ZIMANAN ya mezin heye. 19 ziman li vê tabloyê hatine zêdekirin. Ji bo balkişandina li pirzimanîyê di qada fêrbûnê da, ev tablo çêdibe ku li cihekî ber çavê beşdaran bihê zeliqandin, hilawistin, cîbicîkirin.
- Wergera di zimanên cuda da ya peyvên ji bo kartên listikê, bi formata daxistinê li ser malpera projeyê ye. (www.hep-beraber.org)
- Ji bo hemû wergerên di listikê da, wergêran di zimanên xwe yên malbatî da wergerandine û bi hevkarîya herî kêr du wergêran ve peyv hatine kontrolkirin. Lêbelê di wergera hin zimanan da, ji ber rabihuriya tarîxî û civakî-kultûrî û herêma cografî, wergerên cuda derketine holê. Ji ber ne-mimkinîya daxilkirina hemû versiyonan li listikê, di amadekirina listeyên zimanan da hin werger/tercîh hatine derxistin.
- Di dema listikê da, listikvan dikarin tevkarîyê bikin derheqê peyvên wergera da û wergerên cuda pêşniyaz bikin. Perwerdekar dikare vê pêvajoyê ji bo nîşandana cihêrengîya zimanan binirxîne. Dikare îfade bike ku peyv, gotin û telafizên cuda di encama pêvajoyên civakî da derketine holê û ev zengîni ne. Etîketên vala yên zimanan eynî bi vê mebestê hatine çêkirin da ku wergerên cuda yên pêşniyazkirî li listikê bihên zêdekirin.
- Di qutîya listikê da hebeke NEXŞEYA TAXA ME heye. Ev nexşe ji bo bikaranîna di listik û çalakîyên pêşniyazkirî da hatîye sêwirandin.

ÇAWA DIHÊ LÎSTIN?

- Kart hemû têra xwe dihên tevlihevkirin û listik dihê destpêkirin.
- Hemû kart, bi awayê ku aliyê biresim li binî be, bi awayekî belawela li ser maseyê yan erdê dihê danîn. Li gor tercîhê, pergala cîbicîkirinê dibe ku çarçikgoşe (rectangle) be.
- Listik herî kêr bi du listikvanan dihê listin.
- Di her tûrê da, listikvanek herî zêde du kartan dizivirîne, hewil dide cota kartê bibîne.
- Gava hevbera rast bibîne, radihije kartan û tûreka din jî dilîze.
- Heger hevbera rast nebîne, kartên vekirî cardin (bi awayê ku aliyê biresim li binî be) berevajî dike û dorê dide listikvanê din. Listik bi vî awayî dewam dike heta ku li erdê kart biqedin.

- Ji bo firehkirina giştgirîya listikê, qaîdeyên serekî û tempoya listikê bi xêzekê hatine vegotin û li qutîya listikê hatine daxilkirin. Armanca li vir ew e ku derfetên pêk ve listinê yê listikvanên komên nexwendî yê ji temenê cuda bihên zêdekirin, heger hewce kir listik bo qadên derveyê perwerdehîyê bihê veguhastin, ser meseleyê listina wê ya di nav malê da bihê hêsankirin.

HÊMANA PIRZIMANÎYÊ DI LÎSTIKÊ DA

Hêmana pirzimanîyê, çêdibe ku bi awayên cuda bihê bikaranîn di listikê da.

- Listik, her wekî awayê ku li jorê hatiye terîfkirin, bi awayê listikeka hişî ya dîmenî dihê listin û ji bo her hevbera rast pêk ve li kartê dihê nihêrîn. Çêdibe ji listikvanan bihê xwestin ku wê peyvê bi zimanên cuda yê pê dizanin bibêjin. Heger listikvan bi zimanekî bibêje, çêdibe ji hevalên listikê bihê xwestin ku bi zimanekî cuda lê bibin alîkar.
- Çêdibe ji hemû listikvanan bihê pirsîn ka kes heye ku peyvê bi zimanên cuda bibêje yan tune ye.
- Dema listikê, gava wergêrek li qada fêrbûnê hebe, çêdibe ku peyv bi gelek zimanên din bihên gotin. Çêdibe alîkari jê bihê xwestin ji bo ku peyvên li ser kartê nivîsandî bihên xwendin.

Armanca ew e listikvan wan peyvyan bi hemû zimanan hîn bibin lê armanca ew e hay jê hebin ku qadeka jîyanê parve dîkin, zimanên din meraq bikin û vê cihêrengîya di nav komê da wekî zengîniyekê bi nav û nişan bikin.

Armanca Listika Hişî ya Pirzimanî ew e ku tevkarîyê bike li her cure xebata di warê lihevkerina civakî û perwerdehîya giştgir da. Bi vî awayî, di çarçoveya perwerdehîyên cuda yê bi kesên ciwan û gihiştî ra, çêdibe ku wekî wasîteyeka listikkirinê bihê bikaranîn.

KÎ Û KÎ DIKARIN LÎSTIKÊ BILÎZIN?

Listik, wekî listika hevberkirina dîmenan (dîtina hevberên kartan), **misaîd e ji bo pêk ve listina her zarokên 4 salî û mezintir, kesên ciwan û gihiştî.**

Heger hêmana zimanî li listikê zêde bibe û daxwaz hebe ku wisa bi peyvyan ra bihê xebitîn, -ji ber ku mimkin e agahîyên esasî yê xwendin-nivîsandinê hewce bikin- listik çêdibe ku bi listikvanên **6-7 salî û jê mezintir** ra bihê listin.

● LÎSTIK Û ÇALAKÎYÊN CIHÊRENG

Hûn dê di vê beşê da kartên listikê û çalakî û pêşniyazên listikên afirîner bibînin ku mimkin e digel melzemeyên ditir yên di qutîya listikê da bihên listin. Ev pêşniyaz misaîd in ku bi afirîneriya listikvan û perwerdekarên bihên şênkirin.

Hûn dê di kitêbokê da rûpelên “Pêşniyaza Min ya Listikê” bibînin û listikvan dikarin pêşniyazên xwe lê zêde bikin. Armanca vê ev e ku bi tevkarîya zarokan yan jî ya kesên rizadil û perwerdekarên, kitêboka listikê bibe cihê listikeka seraqet geşestendî û hejmeta çêkirina çalakîyan bi heman melzemeyên listikê pêk ve bihê zêdekirin.

PÊŞNIYAZÊN GIŞTÎ BO PERWERDEKARAN:

1. Hemû listikên li jêrê pêşniyazkirî misaîd in bi awayên komên biçûk li her qadêka fêrbûnê bihên listin. Berî destpêkirina listikan, dê hin xebatên we yên hevnasîn û germijanê yên alternatîf hebin li gor sedema ku ka hûn berê bi listikvanan ra xebitîne yan na. Ev xebat bi awayekî zêde dê maweya motîvasyon û konsantrasyona komê zêde bike, dê bibe alîkar ku dinamikên muhîm ji bo derdora listikê çibicî bibin, wekî “bawerîya bi hevûdin” û “peywendîdanîna bi melzemeyê listikê ra” di komê da,
2. **Birêvebirê çalakîyê, ne mecbûr e zimanên li ser kartan yan jî yên di Lîsteya Zimanan da bizane** ji bo ku listikê bide destpêkirin. Bereksê vê, ew bi xwe jî dikeve şûna “kesê fêr dibe” û fedî nake ji listikvanên zana yên van zimanan bipirse, alîkarî ji zarokan bixwaze. Her weha gava hewcehî pê çêbû, LÎSTEYA ZIMANAN bi kar diîne ji bo ku li peyvan binihêre. Heger derfet hebe, birêvebirina çalakîyê tevî wergêrên dê xebatê zengîntir bike.

Pêşniyazên Germijana Berî Listikê:

Têmayaya Listika Hişî ya Pirzimanî û xala focusê ya xêzan, “Taxa Me” ye. Berî listikê, çêdibe ku li dor vê têmayê bi koma hedefkirî ra xebatên curbicur yên germijanê pêk bihên.

Berî ku qutîya listikê vebe:

Berî ku qutîya listikê vebe, çêdibe bi pirsîyarên nediyarkirî (*open-ended*) xebatên tematîk pêk bihên.

“Em çi li taxa xwe dibînin?”

“Li taxa me wekî din çi hene ku me nedîtine?”

“Li taxa me kî hene? Em bi kê ra dijîn?”

“Li derdora xwe em bi kîjan candaran ra qadêka jîyanê ya hevpar parve dikin?”

“Em dixwazin çi li taxa xwe bibînin?”

“Heger em bixwazin kesekî, heywanekî yan jî karakterekî dawet bikin ji bo ku li taxa me bijî, em dê kê dawet bikin?”

“Heger me bikariya li qadeka vala ya taxa xwe pêk ve tiştêkî lê bikira, me dê çi lê bikira?”

Bi van pirsîyarên nediyarkirî û yên wekî van, mimkin e rêya axaftinê li qadên jîyanê û jîyanên rojane yên listikvanên komê vebe. Fikirînên şexsî û hevpar yên li dor wê têmayê çêdibe bihên teşwîqkirin.

Xebatên xêzê yên li dor heman pirsîyaran û bipêşxistina van xebatan bi xêra bikaranîna xêzên di kartên listikê da, dibe ku rê li ber zengînyekê veke.

Hevnasîn bi rêya Kartên Listikê

Berî hevnasîna listikvanan bi rêya kartên listikê, kart (hebek ji her hevberê) berî destpêkirina listikê bi wî awayê vekirî li ser maseyê dihê cîbicîkirin ku berê aliyê wê yê biresim li jorê be. Pirsîyarên nediyarkirî dikarin bihên kirin heger peyvên li ser kartan “peyvên serekî” bin. Mînak;

Karta **Deriyî** bihê bijartin û “Bi ya we ev derî bi ser kû ve dibe?”

Karta **Balindeyê** bihê bijartin û “Bi ya we ev balinde li kû dijî?”

Karta **Peyabihurê** bihê bijartin û “Bi ya we ev kesên li peyabihurê hevûdin nas dikin?”

Karta **Rawestgeha Otobusê** bihê bijartin û “Gelo ev kes ber bi kû ve diçin?”

Karta **Darê** bihê bijartin û “Darên taxa me herî zêde li kû ne?”

Kartên **Telefona Destan** û **Îtfaiyeyê** pêk ve bihên bijartin û “Gava agir derkeve, em telefonî kîjan nimareyê dikin û gazî kê dikin?” bi pirsîyarên mîna van çêdibe bihê xebitîn û listikvan bi rêya kartan hevûdin nas bikin. Gava asta pirsîyaran bihê diyarkirin, miheqeq divê pêş-zanîn (hazir bulunuşluk) û astên zanyarî yên listikvanan bihê berçavkirin.

Heger cihewaziyên mezin hebin di navbera qabiliyetên peywendîdana devkî bi zimanekî hevpar yê listikvanan da, alîkariya wergêran çêdibe ku bihê xwestin. Heger derfeteka weha tune be, çêdibe ku rêbazên kêmtir girêdayî gotinê yên wekî muzîk, xêz û niwandinê bihên tercîhkirin.

Dema Listinê:

- Birêvebirê çalakîyê di dema listikan da, heta dikare listikvanan han dide ku alîkariyê (alîkariya hemsalan) ji hevûdin bixwazin, pirsîyarên derheqê mijarê da ji hevûdin bikin, bikevin nav peywendiyekê.
- Dema listinê ji bo ku konsantrasyon xira nebe û listikvan guh bidin hevûdin, birêvebir dikare kartên bi hevbera rast (cotên kartan) hilde destê xwe û nişanî her kesî bide û bi bîrxistkên (çağrışım) “konsantrekirin”ê car caran rê bi ber listikvanan bixe.
- Pêşniyaz e ku TABLOYA ZIMANAN ya di qutiyê da, li dîwar yan jî rûbereka (bilind bi qasî ku zarok bibînin) qada fêrbûnê bihê zeliqandin û tim li ber çavan bihê girtin.
- Di çalakîyeka tevî kartên listikê da, heger reftara çalakîyê misaîd be ji vê yekê ra, tekrarkirina peyvên bi dengê bilind di zimanekî yan jî çend zimanan da ji aliyê birêvebirê çalakîyê ve dihê teşwîqkirin.

LÎSTIK 1: EM LI TAXA XWE DERKEVIN GERÊ

Armanc:

- Jibîrnekirina peyvên fêrbûyî: Tekrarkirina peyva di karta hevber da bi zimanên cuda
- Xurtkirina ruhê xebata komî, zêdekirina qabiliyeta biryargirtinê ya hevpar
- Sazkirina hevokên xwedî wan peyvan, nivîsandina metineka kurt ji aliyê hemû komê ve

Kî û Kî Dikarin Lîstikê Bilîzin?

- Her kesê ku temenê wan 6 sal û zêdetir dikare bilîze.
- Herî kêr divê 4 lîstikvan hebin ku 2 kom çêbibin.

Melzeme:

- Nexşeya Taxa Me ya di qutîya Lîstikê da
- Kaxezên biçûk yên rengîn bi du rengan ku bikarin her du koman temsîl bikin. Ev melzeme dibe ku melzemeyeka din jî be ku bi rehetî dikarin peyda bibin. Herî kêr divê 25 heb ji vê melzemeyê hebin ji bo her komê.
- Kartên lîstikê
- Kaxeza vala û qelem

Lîstik Çawa Dihê Lîstin

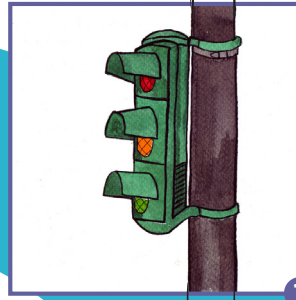
- Lîstikvan dibin du kom. Her kom melzeme/kaxezên biçûk yên rengîn dibijêrin ku wan temsîl dikin.
- Nexşeya Taxa Me bi awayekî vekirî li ser maseyê dihê danîn. Xêzên di kartan da li ser nexşeyê hatine çibicîkirin. (Xala destpêkirinê û guzergêh di vê lîstikê da ne muhîm in.)
- Kartên hişî dihên tevlihevîkirin û hemû kart bi awayekî girtî jixwebere li ser maseyê dihên danîn.
- Çêdibe ku bi lîstika kevir, kaxez û meqesê bihê dîyarkirin ka kîjan kom dê dest pê bike
- Lîstika hevberkirinê bi kartên hişî dihê lîstin: Bi dorê lîstikvanekî her komê, lîstikê dilîze. Lîstikvan du kartan dizivirîne, heger cota hevkartê bibîne, ew kom bi lîstika xwe dewam dike; lê heger nebîne, dor dihê ser koma din. Di her guherîna tûrê da, zarokên cuda di koman da dilîzin û bi vî awayî her kes bi dorê di lîstikê da cih digire.
- Çêdibe ku alternatîfek yan jî çend alternatîfên li jêrê li pey hev bihên
- tetbîqkirin ji bo her cota rast (hevkart) ya ku lîstikvan dibîne:

5

6

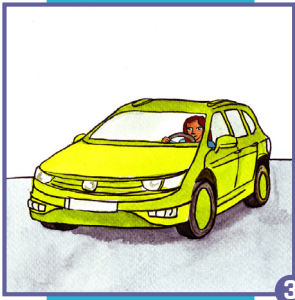
7

4

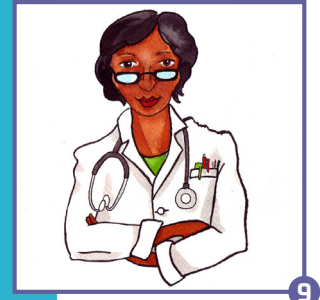
8

3

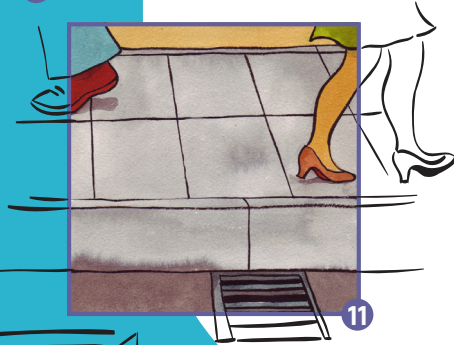
10

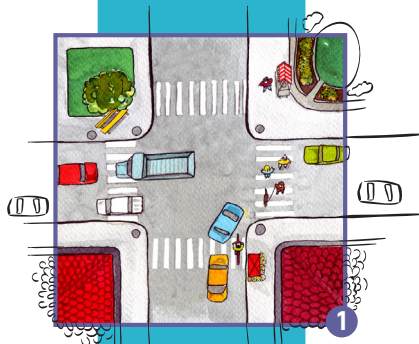
9

2

11

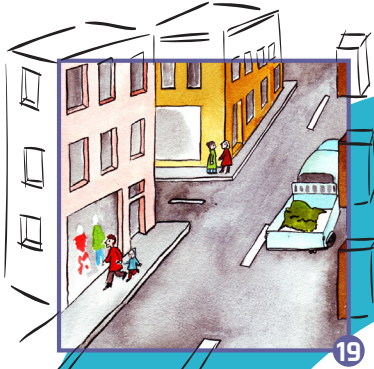

1

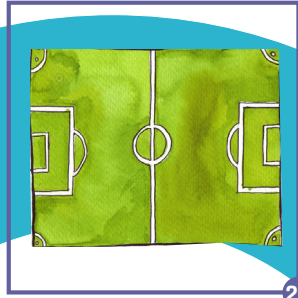

12

19

20

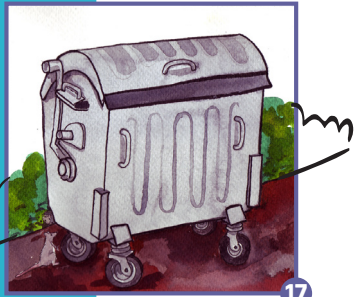
21

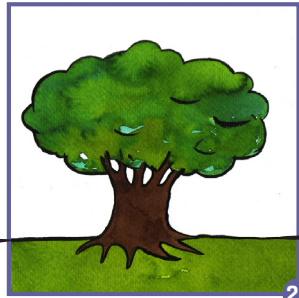
18

22

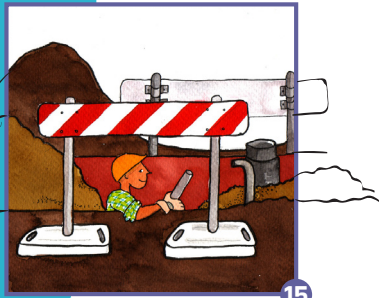
17

23

16

15

24

13

14

25

B

1. Hevalên komê, peyva li ser kartê bi deng û bi zimanên cuda dibêjin û pêk ve tekrar dikin.
  2. Kom pêk ve, hevokeka xwedî wê peyvê saz dike. Mînak, "Pisîkek li rawestgeha otobusê radize" ji bo karta Rawestgeha Otobusê, "Sibehê em dê birayê min bibin ser textorî" ji bo karta Textorî, "Duhê li parka zarokan me xwe ji şematokê şemitand" ji bo karta Parka Zarokan, "Em dixwazin sehayeka futbolê ji bo taxa me bihê çêkirin" ji bo karta Sehaya Futbolê, hwd. Biryargirtina hevpar ya komê li ser hevokê dihê piştgirîkirin.
  3. Piştî ku kom hevokê dibêje, listikvanek melzeme/kaxeza rengîn ya temsilkera koma xwe dadine ser heman dûmena di Nexşeya Taxa Me da.
  4. Kesekî ji komê, hevokên wê komê li pey hev li kaxezekê dinivîse. Ji dêleva zarokan, birêvebirê çalakîyê jî dikare binivîse.
  5. Zarok bi kîjan zimanî bixwazin dikarin bi wî zimanî van hevokan saz bikin. Çêdibe ku ji wergêrî alîkarî bihê xwestin ji bo hevokan binivîse yan jî heman hevokê bi zimanên cuda bibêje û mimkin e ku bi wan zimanan jî binivîse.
- Heger kartên li erdê biqedin, êdî hemû hevber hatine dîtîn. Heger rêbaza hevok-sazkirinê hatibe tetbîqkirin, her du koman jî dê metineka kurt derheqê "Taxa Me" da nivîsandibe.
  - Koma zêdetirî xwedî rengan li ser Nexşeya Taxa Me pêşekîyê werdigire û hevokên xwe yê nivîsandî li pey hev dixwîne. Piştra koma duyem hevokên xwe yê nivîsandî dixwîne. Ev metin, li gor hevok-sazkirina listikvanan, dibe ku hevokên li pey hev yan jî yê qutbûyî bin.
  - Metin, li gor hevok-sazkirina listikvanan, dibe ku bi awayê metinên
  - pirzimanî bin.
  - Her kom dikare kaxeza ku metina wê li ser nivîsandî bi reng bike û metin çêdibe ku di qada fêrbûnê da li panoyekê bihê hilawistin.
  - Gava ku listik biqede, listikvan radibin ser pêyan, kom bi zimanên cuda spasîya hevûdin dikin yan jî hevûdin bi zimanên cuda pîroz dikin.

LÎSTIK 2: HAYDÊ EM TAXA XWE XÊZ BIKIN!

Armanç:

- Piştgirîkirina fêrbûnê bi xêzan: Qalkirina peyvên di kartan da bi rêya xêzkerinê, fêrbûna peyvan
- Jibîrnekirina peyvên fêrbûyî: Gotin û tekrarkirina peyva di karta hevber da bi zimanên cuda
- Xêzkerina resimekî hevpar yê Taxa Me tevî koma listikê

Kî û Kî Dikarin Listikê Bilîzin?

- Her kesê ku temenê wan 7 sal û zêdetir dikare bilîze.
- Çêkirina komê ne mecbûrî ye. Herî kêr divê 3 listikvan hebin ji bo ku listik bi kêf bidome.
- Heger listina bi komî bihê xwestin; herî kêr divê 4 listikvan hebin ku pê 2 kom çêbibin.

Melzeme:

- Kaxezeka mezin ya vala: Muhîm e ku hemû listikvan xêzên xwe li heman kaxezê çêbikin û rehenda kaxezê jî têra xwe mezin be. Heger tevî kaxezên biçûk xebitîbin, piştî çalakîyê çêdibe ku ev kaxez bihên pevvekirin.
- Qelemên boyaxa rengîn (Tercîhen qelemên boyaxa hişk dihên pêşniyazkirin.)
- Kartên listikê

Listik Çawa Dihê Listin?

- Hemû kartên hişî bi awayekî girtî û çawalêhato dihên danîn. Armanç ew e ku listikvan hema ji nav wan kartekê bibijêre (bêyî ku kartê nîşanî kesî bide), peyv/dîmena di kartê da li kaxeza vala xêz bike û ji listikvanên din ra qal bike. Armanca listikvanên xêzker ew e ku peyvê bi awayê herî baş xêz bikin û ya listikvanên din jî ew e ku texmîna rast bidin.
- Birêvebirê çalakîyê, bi taybetî divê diyar bike armanca talî ya listikê ne qezenckirin lê derxistina holê ya resimekî hevpar yê Taxa Me ye, lewma jî divê balê bikêşe ser girîngîya xêzan ji bo ku bi qelemên rengîn yên cuda li ser heman kaxeza mezin çêbibe.
- **Maweyek dihê diyarkirin ji bo xêzkerinê.** Ev mawe di komên salmezintir da, çêdibe ku wekî maweyeka di navbera 15 û 30 saniyeyan da bihê diyarkirin. Salên (nîvekîya salan) listikvanan çiqas biçûk bibe, maweya ji bo xêzkerinê çêdibe ku bihê zêdekirin. Maweya diyarkirî divê

ji bo her listikvanan eynî be. Li gor vê, divê maweya teqrîbî ya xêzkirina listikvanê herî salbiçûk yê komê bihê berçavkirin û mawe bihê diyarkirin.

- **Listikvanê xêzker, di maweya diyarkirî da xêzê çêdike berî ku nişanî kesî bide û bi fermana “Veke” ya di dawîya maweyê da, xêzê nişanî kesên din dide.**
- Kîjan listikvan herî zû peyva rast texmîn bike, heqê xêzkirinê yê tûra din bi dest dixê. Bersivderê herî zû heger ne xwedî bersiva rast be, heqê texmînkirinê dikeve dest her kesî. Heta bersivdana rast, listikvan dikarin texmînan bikin. Kîjan listikvan peyva rast peyda bike, ew kartekê ji erdê dikişîne û wê li ser kaxezê xêz dike. Listik heta ku kartên li erdê biqedin, bi vî awayî dewam dike.
- Kaxeza ku xêz li ser in, heta mimkin be tim eynî kaxeza mezin e. Bi vî awayî di dawîya listikê da, “Taxa Me” ji aliyê hemû listikvanan ve bi awayekî kolektîf dihê xêzkirin. Ev xêz, çêdibe ku li cihekî bilind –bi qasî ku her kes bibîne- yê qadeka fêrbûnê bihê nişandan.

Pêşniyaz bo perwerdekarên: Listikvan di dema texmînkirina peyva xêzbûyî da, dibe ku li hev nekin li ser meseleya ka kî pêşî peyva rast gotiye. Dibe ku rewşinên weha biqewimin ku dudilî çêbibe bê ka dor dê bihê ser kê di nav du listikvanên bersivder yê di heman kêliyê da. **Birêvebirê çalakîyê çêdibe ku li vir çareserkirina pevçûnê ji listikvanên komê bi xwe ra bihêle.** Birêvebir dikare nîqaşa komê bi rê ve bibe, bi feedbackên erênî hevsengîya nav komê û dînamîkan berçav bike û biryarê ji wan ra bihêle ji bo ku biryareka hevpar bihê girtin bê ka dor dê di nav du listikvanên xwedî peyva rast da bihê ser kê.

Pêşniyaz bo perwerdekarên: Çêdibe ku hin listikvan texmînen xwe bi zimanên cudatir bibêjin. Di vê rewşê da, birêvebirê çalakîyê dikare listikê bi awayekî cudatir bide destpêkirin. Ji dêleva ku listikvanan yek bi yek bide listandin, wan dabeşî koman dike. Komek xêz dike, komên din jî hewil didin bizanin. Bi vî awayî, listikvanên heman komê dikarin di meseleya texmînkirinê da alîkarîya hevûdin bikin. Dihê xwestin ku koma bi peyva rast derxistî, wê peyvê bi çend zimanan bibêje; bi vî awayî zimanên dîtir yê di komê da jî dihên bihîstin. Dora xêzkirinê derbasî koma xwedî bersiva rast dibe.

Pêşniyaz bo perwerdekarên: Ji aliyên dînamîkên listikê ve dihê xwestin ku armanca bîdestxistinê derkeve pêş, û heger rewşên misaîd ji bo vê yekê jî hebin, **çêdibe ku sistema pûndayînê bihê bikaranîn.** Çêdibe ku kesê (koma) xêzker ji ber xêza xwe ya baş 2 pûan, kesê (koma) rast pê derxistî jî ji ber rastpêderxistina xwe 1 pûan bi dest bixe. Kesê/koma xelet texmîn kirî 1 pûan ji dest dide û li malika wî 1 kêmek (-1) dihê nivîsandin ji bo ku îhtimala texmînkirina xelet bihê kêmkirin yan jî listikvan bo bersivdana piştî fikirîneka demdirêjtir bihên handan.

LÎSTIK 3: EM DEMA GERA LI TAXA ME HEVÛDIN BIBÎNIN!

Armanc:

- Wekî kom, temamkirina listikê li gor guzergeha hatî dayîn, di rêzeka diyarkirî da
- Piştgirîkirina fêrbûnê bi hevberkirina kartên listikê yên digel dîmenên li ser Nexşeya Taxa Me.
- Jibîrnekirina peyvên fêrbûyî: Gotin û tekrarkirina peyva di karta hevber da bi zimanên cuda
- Wekî kom, afirandina bûyer yan jî çîrokeka li Taxa Me û niwandina wê bi awayekî beramber.

Kî û Kî Dikarin Listikê Bilîzin?

- Her kesê ku temenê wan 8 sal û zêdetir dikare bilîze.
- Herî kêma divê 4 listikvan hebin ku 2 kom çêbibin.

Melzeme:

- Nexşeya Taxa Me ya di qutîya listikê da
- Qertên listikan

Çawa Dihê Lîstin?

- Nexşeya Taxa Me bi awayekî vekirî li ser maseyê dihê danîn.
- Hemû kart bi awayekî vekirî serobero li ser maseyê dihên danîn. Hemû listikvan, hevkartekê li ser heman dîmena di nexşeyê da cîbicî dikin. Bi vî awayî jî her kartekê hebek, bi giştî 25 kart dimîne. Ev kart, dihên berevajîkirin bi awayê ku aliyê biresim li jêrê be û li ser maseyê têra xwe dihê tevlihevkin.
- Hemû listikvan li dor maseyê çend tûr digerin û cih pev diguherin.
- Listikvan jî hev diqetin û dibin du kom. Dîmenên di Nexşeya Taxa Me da li ser guzergeheka diyarkirî hatine cîbicîkirin û di nexşeyê da du xalên destpêkirinê peyda dibin. Komek ji xala yekem ya destpêkirinê û koma din jî ji xala duyem ya destpêkirinê dest bi listikê dike. Her kom mecbûr e guzergeha xwe bişopîne.
- Bi listika kevîr, kaxez û meqesê dihê diyarkirin ka kîjan kom dê dest bi listikê bike.
- Listikvanekî koma dest bi listikê kirî hewil dide hevbera dîmena ewil ya li ser guzergeha koma xwe ji nav kartên pişt wan lê ye peyda bike.
- Her listikvan di her tûrê da xwedî heqekî tenê yê kartzivirandinê ye.
- Armanca herî muhîm ya listikê berdehamîya dorbidor e. Bi vî awayî, listikvan heger karteka din veke li şûna karta ku di guzergehê da dora

wê hatî, kom dê nikaribe berdewam be. Kartê cardin dizivirîne û dor dihê ser koma din.

- Lîstikvan heger dîmena rast peyda bike û ji bo ku berdewam be di vekirina kartan da, endamên komê peyva di karta hevber da herî kêr bi 2 zimanên cuda dibêjin. Lîstikvan, kartê li ser heman xêza di nexşeyê da çibici dike.
- Komên di du xalên destpêkirinê yêr cuda destpêkirî kengî li ser
- nexşeyê bigihijin hevûdin, hingê lîstik bi dawî dibe.
- Komên di xaleka gera taxê da rastî hevûdin hatî bi zimanên cuda silavê li hev dikin, merhebayê didin hev û destê hev digirin.

Pêşniyaz li perwerdekar: Di xala hevdiîna koman da kîjan hêmana (kîjan xêza) “Taxa Me” hebe, ji wan her du komên bi rastî jî di wê xalê da rastî hev hatî dihê xwestin ku rol û/yan jî niwandinê bikin. 10-15 dq mawe jî bo her komekê dihê dayîn. Dihê xwestin ku 3 dîmenan bibijêrin jî nav dîmenên ku wekî kom heta wê gavê li pey guzergeha xwe hiştî, di nav xwe da çirokekê binivîsin û rolên xwe yêr di vê çirokê da bixebitin. Gava her du kom jî amade bin, di cihekî vala yê odeya xebatê da xeyal dikin ku berê jî hatine vê derê û rastî hev hatine / hev diîne û bi vî awayî bi rolkirin û niwandina çiroka xwe dadikevin.

Dikarin dema berî rastî hev hatinê (tiştên ku heta hatina wan qewimîne), dema rastî hev hatinê (wê gavê li kû û wekî kê rastî hev hatine, dema rastî hev hatinê çi jîyane) yan jî dema piştî rastî hev hatinê (piştî rastî hev hatinê her yek jî wan bi serê xwe yan jî wekî komî çi û çi kirine) nîmayîş bikin. **Lîstika Em Dema Gera li Taxa Me Hevûdin Bibînin, bi vî awayî bi xebateka biçûk ya dramaya afirîner bi dawî dibe.**

LÎSTIK 4: PEYDAKIRINA BI RAKETA MÊŞAN!

Armanç:

- Tevgerandina listikvanan
- Xurtkirina bikêriya çûna ji têgihê ber bi xêzkirinê û ji xêzkirinê ber bi peyvê ve
- Bipêşvebirina bikêriya biryargirtina hevpar, lihevguhdarkirin wekî kom

Kî û Kî Dikarin Listikê Bilîzin?

- Her kesê ku temenê wan 8 sal û zêdetir dikare bilîze.
- Herî kêm divê 4 listikvan hebin ku 2 kom çêbibin.

Melzeme:

- Kartek ji her cotê (25 heb kart)
- Du raketên mêşan (şiplax) yê plastîk bi rengên cuda yan jî darikekî dirêj yê şîbî wê bihê bikaranîn.

Listik Çawa Dihê Listin?

- Listik çêdibe ku li erdê yan jî li ser maseyê bihê listin.
- Kartên listikê, bi awayê ku aliyê wan yê biresim li jorê be, li erdê dihê danîn.
- Listikvan li du komên yeksan dabeş dibin. Bi awayê dukomî li dor kartan bi cih dibin.
- Raketeka mêşan ji bo her komê dihê dayîn.
- Di destpêkê da ji hemû listikvanan dihê xwestin ku 2 deqîqeyan bi bédengî li resiman hûr bibin.
- Birêvebirê çalakîyê resimekî di hişê xwe da dihêle û bi peyv yan jî hevokekê serçimkê (ipucu) dide komê: Bêyî ku resimî rasterast tarîf bike, têgihekê yan jî tenê peyvekê derheqê resimî da dibêje.
- Komên rûbirû bala xwe didin kartên li ser maseyê û hewil didin texmîn bikin bê ka birêvebir kîjan kartê tarîf kiriye. Birêvebirê hevokeka din jî ya serçimkî dibêje.
- Ji ber ku hewce dike bi komî biryar bigirin, kom dikare di nav xwe da biaxive û nîqaş bike. Gava komek biryar bigire, listikvanê wê komê yê raketa mêşan girtî, bi raketê li ser resimî dide.
- Her komek di pirsîyarekê da tenê dikare li kartekê bide.
- Birêvebir dibêje “rast” yan jî “xelet”. Koma ku pêşî li karta rast dayî bi ser dikeve, wê kartê hildide.
- Di her pirsîyarê da listikvanê destbiraket diguhere.
- Birêvebir piştî ku serçimkê dide, hewil dide ku koma din jî nîqaşên di dema texmînkirinên navxweyî yê koman da bibihîze û kom jî hevûdin îstifade bikin.
- Gava kartên li erdê biqedin, koma herî zêde texmîna rast kirîye, dibe
- xwedî kartên herî zêde û ew kom bi ser dikeve.

Pêşniyaz li perwerdekar: Dîmenên ji bo vê çalakîyê ji nav kartan hatî bijartin, çêdibe ku bi rehenda A4 ji malpera projeyê bihê printkirin. Bi vî awayî, heger meriv dîmenên mezin dane erdê û bi raketa mêşan (şiplax yan jî darikekî dirêjtir yê wekî vê) bilize dê bizewqir be.

Pêşniyaz li perwerdekar: Perwerdekar gava kartan/dîmenan dîyar bike, dikare di pêşî de peyv, têgih yan jî hevokên serçimk amade bike. Ev amadekarî, di dema listikê da dê gelekî karê perwerdekar hêsan bike.

Serçimk dibe ku rasterast peyvên teswîrker yê dîmenê jî bin yan jî dibe ku hevokên dîyarker yê wê dîmenê bin bi rêya bibîrxistanê. Perwerdekar bi berçavkirina komên temenan yê listikvanan biryar digire ka dê asta hêsanî û zehmetîya serçimkan çawa be, dê îfadeyên rasterast yan jî nerasterast tê da hebin yan na.

Mînak: 1- Deng derdixe.. 2- Bilez hereket dike. ... Di vir da ev kart dibe ku hem erebe, hem balinde, hem ambulans, wesayîta îtfaiyeyê be. 3- Di vê kartê da rengê sor hatîye bikaranîn. 4- Di ser tekeran ra diçe. 5- Di rewşên zehmet da em gazî dikin. ... Hin kartên dîyar li derve dihên hiştin, aniha ev kart dibe ku hem ambûlans hem jî wesayîta îtfaiyeyê be. Di listikê da heyecan bi vî awayî dihê domandin. Hêdî hêdî di her serçimkê da komik dihê bertengkirin û dihê kirin ku kom derheqê texmînên ihtimal da, di nav hev da biaxivin. Di her gavê da dihê payîn ku nêzî peydakirina karta rast bibin.

Mînak: 1- Komeka qelebalix ya mirovan li vir pêk ve ne. 2- Li vî mekanî tenê ji bo maweyeka dimînin. 3- Li vir em dikarin biheyecan, xemgîn, aram yan jî bextewer bin... Heta vir dibe ku ev dîmen hem sînema, hem otobus, hem kolan, hem sehaya futbolê, hem jî rawestgeha otobusê be. 5- Li vî mekanî paldank peyda dibin. 6- Em dikarin li vir rûnin yan jî li ser pêyan bimînin. 7- Nimareyên paldankan û cihên rûniştinê dîyar in. Hêdî hêdî hin alternatîf li derve hatine hiştin û ji wan sehaya futbolê yan jî salona sînemayê mane... Dayîna serçimkan dewam dike...

LÎSTIK 5: GUH BI GUH!

Armanc:

- Bihîstina peyvan ya bi çend zimanên cuda, telafizkirina rast ya peyvan, bipêşvebirina qabilîyeta guhdarkirinê
- Temrînkirina rastbihîzi û veguhêzanê
- Bikaranîna peyvan di nav hevokê da
- Piştgirîkirina hevîrtina navbera lîstikvanan

Kî û Kî Dikarin Lîstikê Bilîzin?

- Her kesê ku temenê wan 7 sal û zêdetir dikare bilîze.

Lîstik Çawa Dihê Lîstin?

- Lîstikvan kartên hevber dibijêrin û hejmara kartan kêrî dikin.
- Kart bi awayekî vekirî yan li erdê yan jî li ser maseyê dimînin, cihên kartan baş dihên tevlihevîkirin.

Versiyon 1:

- Lîstikvanê pêşî kartekê ji nav kartên vekirî yê li erdê di hişê xwe da dihêle. Resimê (Mînak, “Firme”) di wê kartê da nîşanî kesî nade, li guhê kesê li kêleka xwe wê peyvê bi du zimanan li pey hev dipistîne. (Mînak, “Firme – Bakery”)
- Ew jî li guhê yê li kêleka xwe vê peyvê bi du zimanan dipistîne û heta lîstikvanê dawî ev lîstik bi vî awayê guh bi guh didome.
- Lîstikvanê dawî bi dengê bilind dibêje ka çi bihîstîye û karteka weha nîşan dide ku difikire li gor ya gotina wê ye.
- Heger karta rast bibîne, ew kartê werdigire û tûra duyem ew dide destpêkirin. Karteka nû dibijêre û wê peyvê bi kîjan du zimanan bixwaze, li guhê lîstikvanê li kêleka xwe dipistîne.
- Lîstikvanê dawî heger xeletîyeka biçûk di telafîza peyvê da kiribe, çêdibe ku rastxwendina peyvê pêk ve ji aliyê komê bihê tekrarkirin. Peyv heger hatibin rewşeka nefamkirinê, telafîza rast ya peyvan ji aliyê lîstikvanê ewil jî nû ve dihê tekrarkirin.
- Armanca lîstikê ew e ku hem meriv kêf û şahî bike hem jî li guhdarkirin û telafîzê bixebite, hewil bide texmîna rast peyda bike.

Versiyon 2:

- Lîstikvanê pêşî yê lîstikê dide destpêkirin, kart / peyvekê dibijêre (mînak “Firme”). Hevokeka derheqê vê peyvê da saz dike û vê hevokê li guhê hevalê li kêleka xwe dipistîne. Mînak: “Xwişka hevala min li

- firneyê dixebite.” yan jî “Nanên firneya li taxa me gelekî xweş in.”
- Lîstik her wekî mînaka ewil guh bi guh dewam dike. Lîstikvanê dawî hevoka bihistî bi dengê bilind dibêje. Hewil dide texmîn bike ka ew hevok di nav wan kartan da aîdî kîjan kartê ye. Karta nişan dayî, heger ew kart be ku lîstikvanê destpêkê ew girtiye, bersiva rast peyda kirîye. Ew lîstikvan radihije kartê û tûra duyem ew dide destpêkirin.
  - Lîstikvan di vir da dikarin hevokên xwe bi awayekî metelhêlayî (şaşirtmacalî) bibijêrin. Mînak, hevoka “Vê sibehê bi otobusê çûm supermarketê” bi awayekî rast bigihije heta lîstikvanê dawî jî, ev hevok dibe ku jî kartên li erdê aîdî hem Supermarketê, hem Otobusê, hem jî Rawestgeha Otobusê be. Loma lîstikvanê dawî dibe ku di texmîna xwe da bixelite. Di wê rewşê da, lîstikvanê ewil yê ku kartê dibijêre, bi serçimkekê alîkarîya lîstikvanê texmîner dike. Di vê listikê da ne perwerdekar lêbelê lîstikvan serçimkan peyda dikin. Lîstikvanê kartbijêr bi zêdekirina serçimkan ra, dibe alîkar ku lîstikvanê dawî karta rast texmîn bike. Mînak, heger lîstikvanê ewil bi hildana karta Supermarketê hevoka “Vê sibehê bi otobusê çûm supermarketê” saz kiribe, lîstikvanê dawî piştî bilêvkirina hevokê dikare hevoka “Em diçin wir jî bo ku çikolatayê bistînin” bibêje jî bo ku bibe alîkar ew karta rast texmîn bike. Bi vî awayî lîstikvanê dawî fam dike ku karta rast ne Otobus yan jî Rawestgeha Otobusê lê Supermarket e. **Bi xebata serçimkan hevîrtina navbera lîstikvanan tê piştgirîkirin.**

PÊŞNÎYAZA MIN YA LÎSTIKÊ

Piştî tetbîqkirina Listika Hişî ya Pirzimanî bi çend caran, heger pêş-nîyazên we yên listikê yan jî çalakiyê hebin, hûn dikarin hema li rûpelên “**Pêşnîyaza Min ya Listikê**” yên li jêrê zêde bikin. Bi vî awayî hûn dê pêşnî-yazên xwe yên listikê pêşkêş bikin jî bo perwerdekar û birêvebirên çalakiyê yên ku dê piştî we listik û kitêbokê bi kar biînin.

Pêşnîyaza Min ya Listikê 1:

Pêşniyaza Min ya Lîstikê 2:

KUNYE

KOMA FÊRBÛNA PIRZIMANÎ – LÎSTIKA HIŞÎ YA PIRZIMANÎ

Fikir û Tetbîqkirin:

Solveig Esman - RAA Berlin
Michaela Hieke -LaKI
Jule Pfeiffer - Spiekermann - Pinselfisch,
Ece Saka – Lêkolînera Serbixwe, Perwerdekar

Wergera Kurdî

Murat Bayram

Metin:

Ece Saka – Lêkolînera Serbixwe, Perwerdekar
Michaela Hieke -LaKI
Jule Pfeiffer-Spiekermann -Pinselfisch

Îlustrasyon:

Jule Pfeiffer Spiekermann – Pinselfisch

Dîzayn:

Esra Göksu | www.esragoksu.com

Koordînasyon û Tetbîqkirin:

Beril Sönmez (Anadolu Kültür)
Birte Neumann (LaKI)
Ekin Su Birinci (Anadolu Kültür)

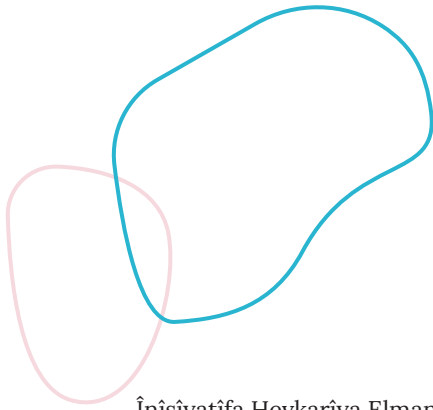
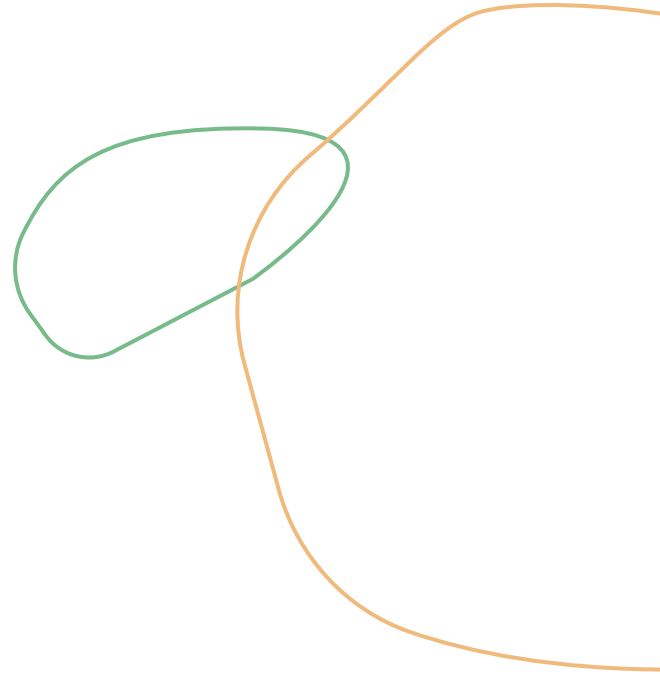
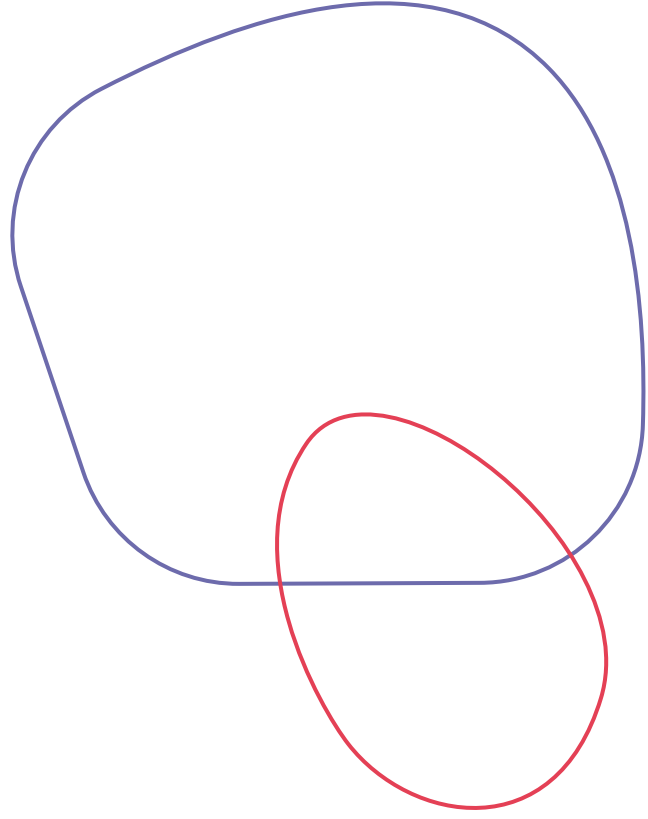

HIŞYARIYA YASAYÎ DERHEQÊ LÎSANS û HEQÊN TELÎFÊ ya LÎSTIKA HIŞÎ ya PIRZIMANÎ da:

Listika Hişî ya Pirzimanî li gor şertên xwarê çêdibe ku bihê jêzêdekirin û belavkirin:

- a. Listik gava ku bihê bikaranîn, jêzêdekirin û parvekirin, divê kes û saziyên (fisansorên) navê wan di kunyeyê da weki referans bihên nişandan.
- b. Di bikaranîna melzemeyê da divê kunye weki referans bihê nişandan, divê bihê diyarkirin ka guhertin di melzemeyê da hatiye kirin yan na. Agahiyên referansî û guhertinê yê bo kunyeyê, bi şertê ku fambar be, bi her awayê maqûl dikarin bihên dayin. Lê di dayina van agahiyan da, divê ew intiba nehê çekirin ku kes û saziyên xwedî lisans piştgiriya we yan jî ya bikaranîna we dike.
- c. Bikaranîna ne-ticarî - Listika Hişî ya Pirzimanî çênabe ku bi armancên ticarî bihê bikaranîn, jêzêdekirin û belavkirin.
- d. Berhema li ser hati karkirin, çênabe bihê belavkirin - Listika Hişî ya Pirzimanî yan jî melzemeyên di nav qutiya listikê da heger jî nû ve bihên sererastkirin, guherandin yan jî rasterast li ser wan bihê karkirin, halê guhertî yê melzemeyê çênabe ku jî aliyê kesên sêyem ve bihê jêzêdekirin, belavkirin yan jî ragihandin.
- e. Hikimê îlawe yê astengker çênabe bihê bikaranîn - Çênabe hikimên îlawe yan jî prosedûrên teknik bihên bikaranîn ku hema tetbîqeka bi destûra lisansê bi awayekî yasayî li kesekî dîn qedexe dike.
- f. Kes û saziyên navê wan di kunyeyê da, nikarin van heqên we betal bikin heta ku hûn li gor şertên lisansê tevbigerin.

Ji bo agahiyên zêdetir, hûn dikarin di ser malpera projeyê ra bi me ra peywendî danin:
www.hep-beraber.org | www.alle-zusammen.org

Înisîyatîfa Hevkariya Elmanya-Tirkiyeyê ya di Warê Piştgirîya Penaberan da

Bi hevkarîya

Bi piştgirîya

